De Brussels planologische context en operationele werkinstrumenten

Het ontwerp van de publieke ruimte dient rekening te houden met de Brusselse (normatieve en strategische) planologische kaders van ruimtelijke ordening en stedenbouw. In voorkomend geval maakt de inrichting van de publieke ruimte deel uit van operationele programma's die richting geven aan de inrichtingsopties en de processen en beschikbare middelen bepalen.

De planologische context (normatief en strategisch) en operationele werkinstrumenten worden bepaald op de verschillende schalen van het gebied – op gewestelijke schaal, gemeentelijke schaal, maar ook lokale schaal voor bepaalde gebieden of sites waaraan specifieke uitdagingen zijn verbonden.

Hieronder worden de voornaamste documenten voor normatieve en strategische planning opgelijst, samen met de belangrijkste operationele middelen die van toepassing zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De documenten en middelen in deze lijst evolueren permanent en worden regelmatig herzien.

Bronnen

Middelen

- De website van stedenbouw.brussels
- De website van Leefmilieu Brussel
- De website van Mobiel Brussel
- De site van stadsvernieuwing.brussels
- **De websites van de gemeentes**, Les communes bruxelloises, Les communes bruxelloises

Meer weten

- **Brussel getoest op inspraak De Wijkcontracten als oefeningen**, BERGER Mathieu, Region de Bruxelles Capital, Direction Rénovation urbaine, (2009)
- **Brussel verandert ! 10 jaar stedelijk beleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest / 1995-2005**, Annabelle Guérin, Luc Maufroy, Frédéric Raynaud, Secrétariat régional au développement urbain (2007)
- **De openbare ruimten in Brussel ontwerpen en aanleggen**, Moritz, Benoit, Brussels Studies , n 5 0 (2011)
- **Het nieuwe gewestelijke Gids-plan voor stadsvernieuwing**, MSA; Idea Consult, Région de Bruxelles-Capitale,Direction de la Rénovation urbaine (2013)

Normatieve planning

Normatieve planningsdocumenten (plannen en reglementen) vertalen binnen een wettelijk kader de door de overheid aangenomen bestemmingen, regels en normen inzake constructie en inrichting. Ze hebben betrekking op het domein van stedenbouw en leefmilieu.

De voornaamste reglementaire documenten waarmee rekening moet worden gehouden binnen publieke ruimteprojecten, zijn:

-Op gewestelijk niveau:

- Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO): Dit vormt de juridische basis voor de stedenbouw in Brussel.
- Het GBP (Gewestelijk Bodembestemmingsplan): Dit is het planologische document waarin de bodembestemming wordt gedefinieerd. Alle bepalingen zijn bindend en verordenend.
- De GSV (titel VI): Dit is de gewestelijke stedenbouwkundige verordening die van toepassing is in het hele Brusselse Gewest. Deze verordening wordt momenteel herzien. Ze bevat normen gericht op verbetering van het leefkader, de verblijfsfuncties en de verfraaiing van de stad.

-Op gemeentelijk niveau:

- GemSV's: De gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen

-Op lokaal niveau:

- ZGemSV's: De zonale gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen
- BBP's: De bijzondere bodembestemmingsplannen

Bronnen

Middelen

- **De website van stedenbouw.brussels**
- **De website van Leefmilieu Brussel**
- **De website van Mobiel Brussel**
- **De site van stadsvernieuwing.brussels**
- **De websites van de gemeentes**, Les communes bruxelloises, Les communes bruxelloises

Meer weten

- **Brussel [binnen] 20 jaar**, PERILLEUX B., Agence de Développement Territorial (ADT) (2009) La planification et l'aménagement du territoire à Bruxelles, bilan et perspectives, p. 133-157.
- **Brussel getoest op inspraak De Wijkcontracten als oefeningen**, BERGER Mathieu, Region de Bruxelles Capital, Direction Rénovation urbaine, (2009)
- **Brussel verandert ! 10 jaar stedelijk beleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest / 1995-2005**, Annabelle Guérin, Luc Maufroy, Frédéric Raynaud, Secrétariat régional au développement urbain (2007)
- **De openbare ruimten in Brussel ontwerpen en aanleggen**, Moritz, Benoit, Brussels Studies , n 5 0 (2011)
- **Het nieuwe gewestelijke Gids-plan voor stadsvernieuwing**, MSA; Idea Consult, Région de Bruxelles-Capitale,Direction de la Rénovation urbaine (2013)

Strategische planning

In de **strategische planningsdocumenten** worden de politieke ambities en inrichtingsmaatregelen gedefinieerd in het licht van de grote stedelijke uitdagingen van vandaag. Bepaalde documenten zijn transversaal, anderen sectorieel. Deze documenten vormen oriënteringsmiddelen en engagementen van de overheid.

De voornaamste strategische documenten waarmee rekening moet worden gehouden binnen publieke ruimteprojecten, zijn:

-Op gewestelijk niveau:

- GPDO: Het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (momenteel in ontwerp) heeft als doel het Gewest te voorzien van een stadsontwerp dat een antwoord biedt op de nieuwe gewestelijke uitdagingen; in afwachting van de goedkeuring van het GPDO heeft het GOP van 2001 verordenende waarde.
- Groenblauw netwerk, Leefmilieu Brussel: Aanbevelingen voor elk type van groene en blauwe ruimte met als doel lacunes aan groene ruimtes op te vullen in behoeftige zones, de groene ruimtes met elkaar te verbinden, de biodiversiteit van fauna en flora te vrijwaren en te ontwikkelen
- Iris 2-plan, Brussel Mobiliteit: Het strategische plan voor de mobiliteit binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- Strategisch Voetgangersplan, Brussel Mobiliteit – 2012: De focus ligt op het bevorderen van het stappen voor dagelijkse verplaatsingen, van daaruit vloeien concrete hefbomen voort op het vlak van verkeer en mobiliteit, ruimtelijke ordening en stedenbouw, normen en organisatie, imago en promotie
- Fietsplan, Brussel Mobiliteit – 2010-2015: Reflecties en voorstellen van maatregelen die het fietsen in de stad aanmoedigen in het kader van een duurzame visie op de stad.
- Goederenvervoerplan, Brussel Mobiliteit – 2013: Gericht op het optimaliseren van de goederenstromen
- Gewestelijk Verkeersveiligheidsplan
- Het openbaar vervoersnet van de MIVB
- Vademecum Bovengrondse haltes , MIVB
- Voetgangersvademecum : Cahier Go 10, Timenco iov Brussel Mobiliteit – 2014: Vademecum voor een voetgangersvriendelijke stad
- Studie voor een herinrichting van de speel- en sportterreinen, Leefmilieu Brussel – 2009: Inventaris van sport -en spelterreinen in het BHG en analyse van vraag en aanbod
- Multimodale wegenspecialisatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Timenco iov Brussel Mobiliteit: Momenteel in opmaak
- Regenplan, Leefmilieu Brussel – 2008-2011: Plan ter preventie van overstromingen
- Natuurplan, Leefmilieu Brussel – 2016-2020
- Lichtplan van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Brussel Mobiliteit: Document dat informatie en aanbevelingen bundelt met betrekking tot de technische, conceptuele en reglementaire uitdagingen voor de stadsverlichting in Brussel
- Het Gidsplan voor stadsontwikkeling

-Op gemeentelijk niveau:

- Gemeentelijke Ontwikkelingsplannen (GemOP's)
- Gemeentelijke Mobiliteitsplannen
- Toegankelijkheidsplannen voor de weg en de openbare ruimte (PAVE): Identificatie van het gemeentelijke structurerend voetgangersnetwerk en stand van zaken betreffende de toegankelijkheid van de trottoirs en de openbare ruimte

-Op lokaal niveau:

- Richtschema's: Methode voor het creëren van een partnerschap voor projecten van grote omvang, bijvoorbeeld in het kader van de GGB's (gebieden van gewestelijk belang in het GBP)
- Richtplannen van aanleg: Bijvoorbeeld voor sites van groot gewestelijk belang zoals de site

Deltadriehoek

- Richtplannen: Bijvoorbeeld het Kanaalplan
- Beeldkwaliteitsplannen of plannen voor landschapskwaliteit: definiëren de inrichtingsprincipes die voor bepaalde specifieke territoria een bepaald niveau van landschapscoherentie garanderen; er wordt momenteel een eerste Beeldkwaliteitsplan uitgewerkt voor de Kanaalzone

---

Bronnen

Middelen

- **De website van stedenbouw.brussels**
- **De website van Leefmilieu Brussel**
- **De website van Mobiel Brussel**
- **De site van stadsvernieuwing.brussels**
- **De websites van de gemeentes**, Les communes bruxelloises, Les communes bruxelloises

Meer weten

- **Brussel [binnen] 20 jaar**, PERILLEUX B., Agence de Développement Territorial (ADT) (2009) La planification et l'aménagement du territoire à Bruxelles, bilan et perspectives, p. 133-157.
- **Brussel getoest op inspraak De Wijkcontracten als oefeningen**, BERGER Mathieu, Region de Bruxelles Capital, Direction Rénovation urbaine, (2009)
- **Brussel verandert ! 10 jaar stedelijk beleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest / 1995-2005**, Annabelle Guérin, Luc Maufroy, Frédéric Raynaud, Secrétariat régional au développement urbain (2007)
- **De openbare ruimten in Brussel ontwerpen en aanleggen**, Moritz, Benoit, Brussels Studies , n 5 0 (2011)
- **Het nieuwe gewestelijke Gids-plan voor stadsvernieuwing**, MSA; Idea Consult, Région de Bruxelles-Capitale,Direction de la Rénovation urbaine (2013)

Operationele inrichting

De **operationele middelen en programma's** op het gewestelijk gebied, bepalen de processen, procedures en middelen die nodig zijn voor de uitvoering van bepaalde strategische assen. Deze worden door de overheid vastgelegd, zoals bijvoorbeeld stadsvernieuwingsprojecten.

-Gewestelijke middelen:

- Hoofdzakelijk gedefinieerd in stadsvernieuwingsprogramma's: Duurzame Wijkcontracten, Stadsvernieuwingscontracten (intergewestelijk stadsvernieuwingsprogramma);

Bronnen

Middelen

- **De website van stedenbouw.brussels**
- **De website van Leefmilieu Brussel**
- **De website van Mobiel Brussel**
- **De site van stadsvernieuwing.brussels**
- **De websites van de gemeentes**, Les communes bruxelloises, Les communes bruxelloises

Meer weten

- **Brussel [binnen] 20 jaar**, PERILLEUX B., Agence de Développement Territorial (ADT) (2009) La planification et l'aménagement du territoire à Bruxelles, bilan et perspectives, p. 133-157.
- **Brussel getoest op inspraak De Wijkcontracten als oefeningen**, BERGER Mathieu, Region de Bruxelles Capital, Direction Rénovation urbaine, (2009)
- **Brussel verandert ! 10 jaar stedelijk beleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest / 1995-2005**, Annabelle Guérin, Luc Maufroy, Frédéric Raynaud, Secrétariat régional au développement urbain (2007)
- **De openbare ruimten in Brussel ontwerpen en aanleggen**, Moritz, Benoit, Brussels Studies , n 5 0 (2011)
- **Het nieuwe gewestelijke Gids-plan voor stadsvernieuwing**, MSA; Idea Consult, Région de Bruxelles-Capitale,Direction de la Rénovation urbaine (2013)